

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK XLVI.

Ч. 94. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 23-го квітня 1938.

No. 94. Jersey City, N. J., Saturday, April 23, 1938.

VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ

ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Буд. „Свобода“ в Бергін 4-0257. — Тел. У. М. Союз: в Бергін 4-1016. — 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕЛТ ЗУСТРІНЕТЬСЯ З ФОРДОМ

ВАШИНГТОН. — Секретар президента, Ерлі, подав до відома, що президент Рузвельт запросив відомого автомобільного промисловця Форда до себе на розмову. Рузвельт також запросив сина його, Едзеля Форда. Форд є відомий з того, що є завзятим противником політики „нового розділу“, політики витрати гроша, великих податків і контролю економічного життя. Побачення наступить якраз в пору, коли в конгресі вивязалася дебата над програмою Рузвельта, відносно боротьби з економічною депресією.

ПЕРЕПАЛКА В КОНГРЕСІ

ВАШИНГТОН. — Велика частина конгресменів не поділює останнього плану президента боротьби з безробіттям. Але критика плану дотепер не розвинулася так як цього дехто сподівався тому, що кожний конгресмен боїться перебирати відповідальність за нинішній стан. З боку кількох конгресменів в часі дебати впали ідкі голоси на адресу плану президента. Конгресмен Сней запитав Тейбера, який висказував свої думки як боротися з безробіттям, чи він чув промову молодого Рузвельта, який мав сказати: „Одинока річ, що тепер лишається зробити, це є брати більше людей на державне удержання, витрачувати більше грошей, а через це легше буде обмежити бюджет“. Тейбер зазначав, що теперішня політика уряду, „безсумнівну провадить до інфляції“.

ПРЕЗИДЕНТ НА ЗБОРАХ ДОЧОК АМЕРИКАНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

ВАШИНГТОН. — На конгресі товариства Дочок Американської Революції президент Рузвельт виступив з промовою, в якій сказав, що він сам і присутні є нащадками емігрантів і революціонерів. Він також сказав, що вони не можуть виконати кращої суспільної роботи, як та, щоб молодим поколінням „розказати про причини, які змусили їх революційних предків скинути фашистське ярмо“.

ТОЙ ГОВОРІТЬ ІНАКШЕ

НЬЮ ЙОРК. — Полтні Бігелов, 83-літній письменник і завзятий подорожник, тепер повернувшись з Європи і каже, що дуже йому подобалися Гітлер і Муссоліні та всі диктаторські краї. Він сказав, що йому остогидли демократичні правління, які опираються на чесних, але нерозумних масах. У Франції незадовго вибухне революція, пропонував він, та додав, що колиб президент Рузвельт хотів в Америці наслідувати Гітлера, то він піддержав би його.

ВИНАХІД ЛІНДБЕРГА-КАРЕЛЯ

ФІЛІДЕЛЬФІЯ. — На річній засіданню американського філософського товариства проф. Карель дав доклад про свої дослідження, які він вкупі з відомим американським летуном Ліндбергом переводить над штучним вдержанням при житті певних тілесних частин. Вони зуміли при допомозі штучної помпи, винайденої Ліндбергом і при допомозі штучної крові вдержати при житті по кілька днів окремі вирзані частини людського і звірячого організмів.

12 ФАБРИК ПРИПИНИЛИ ПРАЦЮ

ДІТРОЙТ. — Дванадцять автомобільних фабрик припинили свою працю внаслідок страйків. Заряд юнії привів до фабрик внаслідок кожного робітника вивірвати свої юнійні вкладки, в протівнім випадку спеціальні юнійні пикетчики не впускали робітників до фабрик. Проти цього протестували фабрики, які говорили, щоб юнії стягали оплати в іншому місці. У висліді юнії зарядили страйк. В кількох сталевих фабриках до страйку причинилось і те, що робітники протестували проти обнижжя заробітних платень. Заряди деяких фабрик заявили, що вони перенесуть свої варстати до інших стейтів.

РОЗУМНІ ЗАВВАГИ ЩОДО НАШОГО ВИХОВАННЯ

ГАРТФОРД. — Професор Чарлс Бурлінгейм, що займається психічними недугами, сказав, що багато духових недуг має свою причину в тому, що нині люди далеко більше знають, ніж можуть з цього зробити якийсь вивід і ужиток. Він сказав, що ладування нашої голови знанням, а виховання — це дві зовсім окремі річі. Знання повинно йти впарі з духовим вихованням. Коли знання не є згармонізоване з нашими чуттєвими чинниками, то такий стан викликає душевний розстрій і вслід за тим різні душевні недуги.

ДОМАГАЮТЬСЯ БІЛЬШИХ ПРАВ ДЛЯ МІСТ

ОЛБАНІ. — На конституційній конвенції в Олбані внесено проект, на основі якого всі міста в ньюйорському стейті дісталиб значно більші права, ніж вони мали дотепер, а також стейтовий уряд в Олбані мав би далеко менше право втручатися в господарку поодиноких міст.

І КАМІНЬ З ГРОБУ ВПАВ...

І розп'яли його, святого, на хресті...
Залізо вбили в кість і гострий спис в ребро —
За те, що світло ніс незрячим в темноті,
І день благовістив і всім творив добро...

За те, що гнав з святинь облудних крамарів,
Що ярма гнетеним торощити велів,
Що світлом правди дух його палав, горів —
І мертві знов жили від сили його слави...

Замучили його й ланіла вража лють —
Криваві руки вмив запроданець Пилат,

І думали кати, що Бога, Правду вб'ють
І каменем тяжким у гробі привалять.

Та в третю ніч глуку, як ворог ликував,
Земля двинулася і гринув грім з небес
І ворог повалився і камінь з гробу впаав —
І непоборний він із мертвих знов воскрес!

Воскрес!... Воскрес!... І дзвін степами вже гуде!
О вірте! Вірте всі, що розвалився гріб...
Хто правду віднайшов, до того й він прийде —
І дасть живу всім кров і дасть голодним хліб!

М. М.

ВЕЛИКДЕНЬ НА УКРАЇНІ

ЗАБАВИ ДІВЧАТ ПІД ЦЕРКВОЮ.

ВЕЛИКДЕНЬ НА ВЕРХОВИНІ

Тиждень перед Великоднем починають верховинські то-сподині робити порядок у хаті. Виносять скромну обстановку, глиняну та залізну посудину у гірським потічку вишуровують і м'яють. Великдень цей початок весни, тому треба все мати чисте та в порядку. У Великий Четвер розчиняють скоро по всіх хатах пшеничне тісто на паску. Не дай, Боже, щоб паска трісла при печенні. Бо тоді напевно хтось до року в родині вмере. Тому дуже дбайливо заходяться коло паски.

У Великий Четвер замовкають дзвони на три дні. Замість дзвонів чути калатала.

У Велику П'ятницю найстрогіший піст. Нарід їде до церкви повен покори й віри. В церкві все закрито чорною матерією, чути запах кадила.

Дівчата серед співу церковних пісень виходять із церкви з хоругвами, священик у жалібнох ризах, процесія тричі обходить церкву. Потім священик кладе плащеницю перед престолом, люди б'ють покло-ни і моляться голосно, потім оди- за одним ідуть навколіш- ки до плащениці, цілують її і священикові ризи. При цьому кладуть на тацу що хто може.

У Великодню Суботу печуть жінки паски, приготують великодні страви, варять шинку, яйця, пшеницю з медом (коливо — на гроби), приготують напийки.

Вечором палять ватру (вогонь) коло церкви. Вогонь палить на пам'ятку вартування гробу Розп'ятого.

В одинацятій годині вечора озвється коло церкви калатала, до що сповіщає північну бо-

гослужбу. Верховинськими стежками поспішають люди до церкви на воскресну утрєню. Священик обходить із плащеницею довкола престолу, потім кладе її на престолі та співає могутнім голосом „Христос Воскрес!“

Дуже мальовничий є образ свячення пасок. Вже від ранку стоять під церквою господарі з великими кошами печива й м'ясива, яке принесли святити. Роздзвонилися дзвони, з церкви вийшла процесія. Хоругви мають (жопотять), чути спів набожних пісень. Соняшне проміння цілує людей. Зачули свічки і священик починає свячення. Нарід клякає, молиться. Колиж свячення скінчилося, на- рід поспішає додому. Чути радісне „Христос Воскрес!“, очі всіх сяють, скінчилась довгий піст, скінчилась довга верховинська зима.

НА ВЕЛИКДЕНЬ — ПОМОЖІТЬ УКРАЇНЕЦЬ УКРАЇНЦЕВІ

ЛьВІВ. — Читаємо в „Новім Слові“: „Зближається свято Христового Воскресення. Це свято весняне, радісне. Всі будуть радуватися, що Правда побідила зло й темні сили. Всі будуть веселитися... Але може й не всі. Напевно не всі. В негодній українській хаті чорна нуджа, передновок-малюють сумом лиця наших братів-бідняків“.

По тім вступі згадується далі за те, як на Гуцульщині, Лемківщині, Поліссю, в часі, коли нести- мемо святити пасхи, тисячі не матимуть в хатах на- вить куска хліба.

Поможім брат — братові!

Нарід це одна родина. Всі українці це брати. Тому, пише „Нове Село“, ніхто з нас не сміє бути байдужим, коли наш брат терпить. Ось тому всі українці й усі громадські та церковні установи по місцях мусять подбати за те, щоб принаймні на Великдень не було в громаді ні одного українця-голо- дуючого. Треба подбати, щоби на Великдень по всіх українських хатах засіли до столів зо свяченим українське родини, та щоби в той день всі тішилися: Хай Христове Воскресення обєднає нас усіх в одну родину. А тоді прийде скорше й Воскресення У- країни.

ПРО УКРАЇНУ ПО КИТАЙСЬКИ

ДАЙРЕН (Манджурія). — Появилася китай- ською мовою книжка про Україну під наголовком „Українська Держава“. Є це переклад книжки Р. К. „Україна“. Переклад опрацював українець В. А. Оденець при допомозі китайців Шуеля та Гайня. Це є шеста з ряду книжки про українські справи, ви- дана китайською мовою.

ВИСТАВА В. ПЕРЕБИЙНОСА

ЛьВІВ. — В саялах Національного Музею у Львові отворено виставу картин молодого маляря Василя Перебийноса, що живе й працює в Парижі. Вистави творив цього мистця відбуваюся досі в та- ких містах: Київ, Краків, Берлін, Прага, Париж (18 разів) та Варшава.

ЗАБОРОНЯЮТЬ НАВІТЬ ШЕВЧЕНКІВСЬКІ СВЯТА

ЛьВІВ. — „Новий Час“ (ч. 76) подає, що стар- рство в Сокалі зачало забороняти Шевченківські Свята. Наприклад в Себечові старалася дістати до- звів на таке свято читальня „Просвіти“, а потім Кру- жок „Рідної Школи“. Відмовлено обидвом дозволу. По селах відбуваються часті ревізії, які переводить поліція при асисті шпигів.

УКРАЇНСЬКІ СПОРТОВЦІ РУХАЮТЬСЯ!

ЛьВІВ. — З приводу ювілею Товариства „Про- світа“ буде влаштований масовий біг навпростець. Ця ідея дуже припала нашим спортсменам до впо- доби. Цей масовий біг має гуги спонтанним виявом зрозуміння й захоплення спортових кличів. До бігу; як пише „Новий Час“, стануть не тільки чинні зма- гуни. Стануть і ті всі громадяни, що цікавляться спортом. Стане весь український Львів. Подібні біги будуть влаштовані також і по інших містах Га- личчини. Тому є надія, що в означений день, на старті бігів стане в саім Львові кількадесять тисяч українських бігунів.

ПОГРІШУЄТЬСЯ!

ЛьВІВ. — Що є з польсько-українським збли- женням? На те дає найкращу відповідь сама Укра- їнська Парламентарна Репрезентация, яка є за таке зближення. Ото вона оголошує у своїм комунікаті з 2 квітня 1938 р., що „антагонізми на польсько- українському відтинку“ — зросли.

ВІВІВ ІХ З РІВНОВАГИ — „НЕВОЛЬНИК“

ЛьВІВ. — На Волині відіграли в якійсь украї- нській місцевості відому драму Кропивницького „Не- вольник“. На тій виставі був присутнім якийсь зше- поляк. І описав її в львівській польській газеті „Сло- во Народове“ з 4 квітня. Лає „українських націона- лістів“, чи там „агітаторів українського націоналіз- му“, що відважується виставляти ось такі драми і ними „вбивати польські почування“ сільського на- селення та навертати їх до „націоналістичного укра- їнізму“. Дописувач накликає польську владу, щоб зробила тому негайно кінець.

УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ В ЮГОСЛАВІ

БІЛГОРОД. — Дня 27. березня виставлено в Біл- городі (Югославія) оперету С. Артемовського „За- порожець за Дунаєм“. Це вже пятий раз грають тут цю оперету. Шевченківський вечір відбувся дня 2. квітня в локалі Української Білгородської Гро- мади. Була велика і різноманітна програма.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Co., Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакції на відмові.

За кожну зміну адреси вжитись 10 центів.

Тел. „Свобода“: WERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: WERgen 4-1018.
4-0807.

В Канаді наклеїть поштові гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОПОМОГТИ!

Український нарід на всіх своїх землях є привалений важким каменем. Хтож має той камінь відвернути? Відповідь: Він сам.

Христа замучили і вбили. Його поховали. І треба було аж Божої сили, щоб був відвернений той камінь, яким привалено Його гріб. Але навіть те, виключно Боже діло, сталося, згідно з християнською релігією, дотепер по великих терпіннях Христа, по — страстях.

Ось із цього звик світ витягати науку, що коли мова про здійснення високих ідеалів правди і справедливості чи високих моральних принципів, то й тут треба боротьби і терпіння. Але це вже людська боротьба. І тому треба людськими руками, людською головою і людськими жертвами відвертати той камінь темноти, визиску і гнету, яким іще придалена велика більшість людства, а зокрема, під яким мучиться ще живітучий український нарід.

Коли мова про Україну й український нарід, то одна передумова його визволення зпід каменя неволі вже здійснена. Чаща горести випита до дна. Вся Україна обвита терновим вінком. Отже, коли йде про наші страсти, все є, а тільки ще нема цілковитої смерті. Але саме до неї не сміє прийти. Бо ми, звичайні смертні люди, коли помremo, то смертю смерті не побороємо. З нашою національною смертю — зникне з землі Україна й зникне український нарід. Та до цього український нарід не допустить. Не допустимо до цього й ми американські українці. І тому і звідси мусимо всіма силами допомагати Рідному Краєві відкинути той камінь, яким його придалено.

А коли говоримо про допомогу, то не маємо тут на думці тільки допомогу в грошах. Ми є тої самої думки, якої є теперішній французький прем'єр Даладіє, що хоч потребує для фінансового рятунку Франції десятків біліонів франків, то гроші не журиться. Він підкреслює, що треба в першу чергу піднести Францію з морального занепаду. Треба піднести мораль і гідність нації, а як вони будуть піднесені, то гроші на рятунок краю — самі придуть.

Ми тої думки, що й тут в Америці треба нам у першу чергу самим піднести морально, а в дальшу чергу допомагати всім тим силам в Ріднім Краю, що підносять у тих важких хвилях нації її мораль і честь. Треба поглибити віру в силу нашої Нації. А це можливе тільки тоді, коли ми піднесемо й нашу громадянську мораль до найвищих висот. В Ріднім Краю життя під окупантами таке жалке, що там можливі й до певної міри зрозумілі певні ухили від цієї моралі. Та тут в Америці на такі ухили нема ніякого виправдання. Тут повинна бути збережена у ті тяжкі часи Нації повна рівновага. І саме нею, себто цілковитою відданістю Ідеалові Нації, як теж об'єднанням наших сил біля цього Ідеалу, ми найкраще прислужимося Рідній Справі. Це буде найкраща звідси допомога тій справі.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Воскресення непереможного, святого життя, що раптом, після холодних темряв зими, розприміюється блаженним сявом у сонці першої весни, в шовкових блакитах погідних небес, в тонкій зелені і неперорочних красках першої рістні... Так чудово, так солодко розприміюється вона, ота стихія воскресаючого життя весною! Іноді бурхливими прибоюми вдарили ще не-сримні вітри, але це благодатні, весняні вітри, яких подув освіжує і стилиє тебе мов подих розкритих небес, і ніби розпалює жар сонця, і розбурхує живитворні соки у вагітних зеленню деревах. І все змітає з лица землі оцей подих весняної стихії: всю темряву і всі криги зими, весь її счорнілий бруд і її останні груди, всю скостенілу твердь і мертвоту незрушну...

Невже, дорогі земляки? Невже воно не так, коли полинемо думкою нині, у пресвітлий день Христового Воскресення ген туди, в рідний, дорогий край нашої батьківщини, нашої єдиної, прекрасної України?

Христос воскрес!

Український Великдень!

Наші й чужі поети, письменники й мистці намагались розмальовувати незабутню красу великодніх свят в Україні, але її прообразу в житті, на овиді дійсного українського краєвиду, такі незрівняні своєю, сказатиб, мистецькою принадою, що всецільно не вдасть їх мабуть і найкращий артист. Скажіть, ось, хібаж легко нам стрінути у світі щось таке захоплююче, таке стихійно радісне й гарне, як гурт наших хлопців і красунь в пишних народних строях, як вони на ті лискуваті зелені доволка церкви, виводять свої великодні гагліки? А невгмонне грання дзвонів на наш Великдень, що так і проноситься над просторами України як розспівання у дзвонів гармоній радість життя? А прегарні українські писанки, ті дрібні на око мистецькі подоби, в яких райдужних сявах так і відсвічується вся тонкість мистецького чуття нашого народу, вся містерність його артистичної роботи, і з якими він звязав усю поезію та всю ніжність своїх релігійних легенд?

Але краса святкового обря-

ду в українського народу це тільки одна сторінка його високої національної культури.

Культури, якій тільки побажати, щоб їй відповідав рівно високий рівень культури державотворчої.

Бо ця остання сьогодні, і мабуть ще на довго в майбутньому, важлива для нас, ніж культура мистецька та чисто духовна.

Епоха ось, в якій живемо, це одна з тих епох в житті, що наступають після епох чіткого духового характеру і є тверді, як криця. І як: що один знаших молодих поетів, а саме О. Ольжич, співає в одній з своїх поем про „добу жорстоку, як вовчицю“, то це і справді вірна характеристика нашого часу, переповненого вищерт духом усеюдного боротьби за існування. Він, правда, був опереджений передвоєнною епохою позірно глибокого мира між народами; в літній атмосфері якого виплидала саме та культура чистої духовості, чистого мистецтва і чистого ідеалізму, якої типовим ви-кладником була людина духова, інтелігент в оці своєї творчої, тихомірної праці. Та чисто духова людина з епохи перед війною насолоджувалася залюбки Бекліновими малюнками засвітних самот, овинних з правилами мертвою тишею мертвецьких островів, святих гаїв та зачарованих лісів, куди не ступала ніколи нога живої людини, а проносились війними білими тіннями тільки мертві душі, пропащі для життя жрекині та візі істот зо світа казок. І в літературі любила вона півнеземне і засвітне, подивляючись сріблито тонкі лінії візій Матерлінки і Катілія Мендеса, душливий, вищерт аморальний фантазі Оскара Уайльда та Габрієля Д'Анунція, або ті романи французів Ісманса, яких герої здебільша втікали від людей мов від зарази. В театрі виразницею епохи була славетна актриса Елеонора Дузе, „кулка нервів“, що так геніально вмійла тремтіти судорогами найглибшого болю. А героями драматичних пєс того часу це здебільша люди, призначені всіма епілами своєї долі на погубу, проти якої боротися недедко, а головню — не варто.

І водно і все наново та не-

хиті, оте презирство до людей

та втікання в заглибні самоти, з глибин, яких цїсарєва Єлисавета — ця трійлива орхідея в теплиці передвоєнного мира — озвалася раз до свого вчителя грецької мови, Христоманоса:

— „Знаєте, сказати поправді, то люди не знають, що по-чати зо мною, а я не відаю, що робити з ними, і отимто я належу виключно до себе. Підчас моїх проходів мені не грозить небезпека зустрінутись з „цивілізованими“ людьми, бо в мої самоті вони, на моє щастя, не спішаються іти. Із того в мене ті самотні проходи, упродовж яких я пізнала, що весь тягар свого існування людина відчуває найглибше тоді, коли є у звязку з людьми. Море напр. або дерева наче відбирають нам усе, що земне в нас, ми й самі стаємо з ними, як вони. Але всякий звязок з людською громадою це ухил на шляху до тієї гармонії, він загострює в нас свідомість власної індивідуальності, яку відчувається завжди болючо.“

(Табухблеттер, I, ст. 230).

Як сказано:

У своєму перелісненню чисто духового, односторонньо плеканого культурою, передвоєнна людина була дедалі чутка виключно на біль. Вона всякий гарт і всяку трагіку життя вважала здебільша безталанною додею існування, поглибленою зправила неначе від свого оточення. І тому то всепрощаюче милосердя, всерозуміюча гуманність та тривожний пацифізм являлися так довго одиноким ліком на немовкаючий біль нещасного існування.

Аж поки зо світовою війною, після пекла та адів боротьби всіх проти всіх, не воскрес у свідомості народів знову раз тип людини сильної:

Життєрадісної, життєтворчої і могутньої своїм звязком з власним оточенням — з

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ЖЕЛАС З ХРИСТОВИМ ВОСКРЕСЕННЯМ ЧЛЕНАМ
І ПРИХИЛЬНИКАМ НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
ГОЛОВНИЙ УРЯД У. Н. СОЮЗУ.

рідним громадянством і його найвищою формою, з рідною нацією.

Значить:

Воскресла знову раз — як суспільний ідеал — людина-герой. Людина — переможець. Людина як пращаник і тимсамим як провідний орган в житті свого громадянства як звязку рідної держави.

„Наша держава — каже раз Жан-Поль — будеється скрізь: в робітнях міністрів таксамо, як і в казармах війська, в аудиторіях усіх шкіл немале, як і по варстатах робітництва, в хаті кожної німецької родини таксамо, як і при самій кермі державного корабля.“

І отимто і всяка втеча від людей власного оточення, всяке відтання індивідуальності сили одиниці від збірної сили громадянства, об'єднаного державним строем, це властивий і найтяжчий гріх людини, бо гріх проти життя і людей рідного середовища. Світова війна ось навчила нас щєраз, що боротьба це, сказатиб, найглибша і найпервісніша форма всякого людського існування, що неможливість відносно всякого ворога це необхідність і обов'язок людей скрізь там, де йде про рачію власного існування і власного життя. Така ось мораль

кожної крицевої епохи, епохи боротьби і державної розбудови власного середовища, мораль епохи, „жорстокої, як вовчиця“. І саме тієї неможливо суворої культури державного будівництва ми, українці, мусимо ще вчитись основно.

Хай і в нас з глибин адів і пекла війни воскресне — герой, але герой життя, а не смерті.

Доволі вже нас було смерті і доволі Голгоф! Хай щєраз уже раз ті окуанні і окрівавлені Голгофти з нашого життя! Воскресни Український Народе, з Христом Спасителем, але воскресни як велитень, що добуває собі на віки-вічні світлу перемогу!

О воскресни, воскресни Народе!

Поправді: Гарні-прегарні в нас пісні, гарно-прегарно вміємо ми, зодягнені в наші народні шати, вивести різні танки, от як напр. ті наші веселенькі, великодні гагліки сьогодні. Але та мистецька сторінка нашої культури, дорожній земляки, хібаж це вже все? Ба, але і Львів і Крути і Базар, і 1917 і 1918 роки з їх революцією та їх Листопадами і Січнями, це теж ще не все! Бо ми мусимо ще вибороти такі Львови, Базарі і Крути, щоб вони не лишалися в нашій історії як імена наших найбільш героїчних посвят, але посвят окованого даремних, а як імена блискучих, на віки перемогою увічнаних подвигов. І щоб стали вони в нас основою справжнього воскресення народу:

Воскресення з темряви по-неволення.

Воскресення до панування у власній державі.

Д-р Остап Грицай.

**ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.**

ВСІМ ЧИТАЧАМ „СВОБОДИ“
ПЕРЕСИЛАЄ З ПРИВОДУ ВЕЛИКОДНІХ СВЯТ
ЯКНАЙЩІРІШ ПОБАЖАННЯ
РЕДАКЦІЯ И АДМІНІСТРАЦІЯ.

В. Островський.

ВІДРОДЖЕННЯ Й МОЛОДЬ

„Яка краса: відродження країни“
О. Олесь.

I.

Великдень — свято Відродження: нової віри в перемогу добра над злом, нових надій на вічно непоборне життя, нових перспектив у світле майбутнє.

І тому Великодне свято в житті українського народу є особливим святом, відмінним від того самого свята в інших народів, — святом піднесення, окрилення й просвітлення духа, святом забутих буденних турбот і всенародних скорбот та радості візії світлої майбутності.

Бо: „Слово встало, і слово правди понесло по всій невольничій землі“, — як сказав Т. Шевченко, — правди про Відродження, як одиниць, так і цілого Народу.

Але чи маємо ми, крім віри, ще й реальні підстави на Великдень цього року Божого дивитися на світ розсмієнними очима? Чи наша дійсність не повинна змусити нас сьогодні, замість радити, сумувати?

II.

„Відродження країни“, Відродження українського народу — це діло не тільки наших немічних рук, — це діло винної правди, діло самої природи. Хто стримає на весні відродження природи? Хто зможе стримати й відродження Нації?

Весна, що почалася, довершить свого чину, літо докінчить його й осінь дасть плоди.

Відродження українського народу, що почалося на наших очах, довершиться з бігом часу, і літо прикрасить землю квітами творчості народного духа, а зрілість Нації збагатить людськістю плодами нашої духовної й матеріальної культури.

У свято Великдень це кожний українець відчуває, подібно до пророка Т. Шевченка, аж до меж ясновидства, до меж реального відчуження.

Чиж є тоді підстави в світ-

лий день Христового Воскресення до якихось сумних почувань, до зневіри, до зморщеного чола?

Над засіяними на весні нивами не раз нависає негода, не раз скаженіє хуртовина й бують громи. Але хлібороб, що так сильно відчуває природу, не впадає в зневіру й не перестав надіятися, більше — не перестав твердо вірити, що таки прийде час дозрівання й жнив.

Хвилеві неуспіхи, а навіть і втрати не можуть зломити віри українця у Відродження, розцвіт і краще майбутнє українського народу.

III.

Відродження духа нашого народу, як і почалося, так і йде невинно все вперед і вперед. Лише маловіри цього не відчувують і сліпці цього не бачать. Зрештою цих, маловірів і сліпців з кожним днем менше, бо й для них приходить пора духового Відродження. А згодом прийде вона й для решти.

Досить під великодні дзвони, під звуки слів „Христос Воскрес!“ спокійним, погідним зором глянути на нашу дійсність, щоб утвердити себе в глибокому, непохитному пе-

реконанні, що наше духовне Відродження йде вперед і йде швидкими кроками.

За двадцять років український нарід на цілій земській кулі в духовому відношенні декого вже дїгнав чи навіть випередив, зробив своє добре ім'я відомим і здобув собі добру славу. А на своїй рідній землі з кожним днем підіймається духом все вище й вище.

Від Карпат і Поділля до Волині, Полісся й Холмщини лише сліпці не бачать зросту національної свідомості нашого народу, зросту шляхетності духа й відчуження своєї людської гідності. Що цей зріст іде нерівномірно? А хіба пшениця завжди рівномірно кїльняється і зростає? Деякі спільні стебла часто доганяють сусідні й зрівнюються з ними.

Важне те, що скрізь іде зростання — повільніше чи швидше, але йде.

Придивляючись до зростання моральної сили, шляхетності й крицевості нашого народного духа, дивом дивуєшся деяким високим проявам його. Скільки бачимо прикладів, як наш бучімо темний селянин відмовляється від матеріального добра, від спокій-

ного життя, від почестей, коли це не відповідає національній гідності й користі для Нації.

Подивугідні й прояви саможертвості наших непомічених, сірих одиниць із мас, які воліють навіть щось втратити з своїх духових і матеріальних цінностей, аби не понизити своєї людської і національної гідності та не пошкодити інтересам народу.

Хай після цього хто відважиться сказати, що не йде Відродження нашого духа!

IV.

Але справдішнє великоднє почуття Воскресення народного духа виликає кїльняння його серед нашої молоді.

Ми бачили такі образки. Забуте Богом і людьми, далеке від міста й впливів культурних осередків волинське чи поліське село. З тривогою віждаєш у нього. Мучить тебе думка, що там усе спить, що там день Воскресення ще не настав. І раптом бачиш во-скреснений з любов'ю й запалом народний стрій; входиш у чарівне світло відомих, палаючих очей; відчуваєш жагу повного національного життя; чуєш слова, гідні висококуль-

турної західної молоді:

— Наша молодь національною свідомою. Є ще трохи безпросвітних, але їх шораз менше. Ось тільки бракує нам організації. Але ми читаємо й знаємо, що діється в світі.

А далі розкішна усмішка:

— Знаємо, хто ми й чого нам треба.

Стримувеш слюзи правдивої великої радості, радості повного відчуження Відродження шляхотного українського духа.

* * *

В світлі дні Воскресення про одно требаб подумати — як би заощадити непотрібних помилок і страждань нашої молоді, що в своїх добрих намірах інколи сходять на фальшиві стежки.

Але й для цих прийде час правдивого Відродження, бо дух їхній здоровий і пориваний добрі.

Світле Відродження йде невинно й мусить довершитися до кінця, бо через часову смерть усе йде до воскресення для нового, кращого життя.

Отже світле свято Великод-ня не повинно нічим для нас

захмаритися. Навпаки, повинно навіть сьогодні бути для нас правдивим радісним святом Відродження. („Новий Час“).

ЗАМІСЦЬ СВЯТОЧНИХ ЖЕЛАНЬ.

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Замість висилки святочних желань зложили в домі У. Н. Союзу як писанку на Рідну Школу по \$5: М. Мурашко, Д. Галичин, О. Ревюк, Л. Мишу-га; С. Шумейко \$3, а О. Стеткевич \$2 і Е. Ляхович \$1. Вислано до краю через Обеднання.

Запізно.

— Петре, чому не покажеш своїй жінці, хто є господарем в хаті?

— Вжє пізно на те, бо вона вже знає, хто ним є.

ОТСИМ ПОДАЄМО ДО ВІДОМА, ЩО ВСЯКІ ЛИСТИ Й ГРОШЕВІ ПОСИЛКИ ТРЕБА СЛАТИ НА ОТ-СЮ АДРЕСУ:

Р. О. BOX 1014,
CHURCH STREET ANNEX,
NEW YORK, N. Y.

ЧЕКИ Й ГРОШЕВІ ПЕРЕКАЗИ ТРЕБА ВИПИСУВАТИ НА ІМ'Я:

NICHOLAS MURASHKO, Treasurer.

Українсько-Американське
Виставове Товариство, Інк.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

РІЗДВО І ВЕЛИКДЕНЬ.

Великдень і Різдво це, за українською традицією, два найбільші свята в році. І одне й друге своїми початками сягає далеко поза початки Християнства. Може в давнину кожне з них називалося інакше, але по суті кожне осталося тим самим: Різдво — святом народження, Великдень — святом воскресення, себто повороту до життя.

Різдво це традиційне свято родинного огнища. Головні святкові церемонії відбуваються в хаті. Великдень це свято вільного повітря; головні церемонії й забави відбуваються на вільних просторах.

Як ми кажемо: „Отце було гарне Різдво!“, уявляємо собі багачко снігу й сильний мороз. Як скажемо: „Отце був гарний Великдень!“, уявляємо собі весняне тепло й ясне сонце.

ПОГОДА І ЗАБАВА.

Звісно, говорю про погоду, а не про забаву.

Як говорять про забаву, то Великдень згадують звичайно словами: „Великдень уже би й коном не здохнув“.

Себто: так скоро минув.

ВЕЛИКДЕНЬ ЯК ЧАРІВНА ГОДИНА.

Що Різдво це чарівна година, всі ми знаємо. Та й під цим оглядом, Великдень Різдву не уступає (в уяві нашого народу). Через те й на Великдень треба добре вважати, щоб не зробити чогось такого, що відтак може в цілому році відбитися.

Наприклад, як на Великдень спить господар, то виляже пшениця, а як спить газдині, то виляже льон.

Це могло би видатися пустим забобоном, гідним нерозумного народу. Можливо. Лише котрий народ такий розумний, що таких вірувань не має? Боїться наш нарід спати на Великдень, а американець боїться 13-ки й переходити по під драбину.

НЕ ТАКІ РІЖНІ, ЯК ВИДАЮТЬСЯ.

В чому ми від інших народів у великодних вірувань ріжнімося, а в чому годимося.

Наприклад, на Україні люди на Великдень одягаються у перше в літне одяг. По можливості, в нове. Хлопці на цвинтарі величаються не в шапках, але в капелюхах. І в Америці Великодню парадом називається парадкування в нових весняних строях.

Звісно, строї на українському селі інакші, як на Фіфті Евеню в Нью Йорку, але основа вірувань однакова: і за одним і поза другим стоїть стародавня віра в обнови: як природа напружує всі свої сили до обнови, треба й людині обнови, щоб цим способом природі допомогти.

ВЕЛИКОДНА ОБНОВА.

Великодна обнова буде інакша не лише в різних народах, але й в різних класах того самого народу.

Каже українська поговорка: „Тогда у сироти Великдень, як сорочка біла“.

Шевченко розвинув цю думку в поему про сироту.

І В НАС БУВ МІНІМУМ.

Дістати нове шмаття на Різдво й Великдень вважалося на Україні найнижчим вимогом до життя. Хто того не має, той і жити не має пощо.

Натякується на це в поговорці про невірну жінку, що бучімо говорила: „Як даю своєму чоловікові чисту сорочку кожного Різдва й кожного Великодня, а наймитові, як дам в одну неділю, то аж в другу неділю“.

ІСТОРІЯ ПИСАНОК

Є звичай вважати яйце символом свята Воскресення і воно займає місце на столі разом із іншим свяченим. Таємна сила великоднього яйця не ґрунтується на його „святості“. В часах Христових страстей і воскресення яйце не займало зовсім визначного місця. Забобонні звичаї з яйцем є старші від Великодніх Свят, а наші свячені яйця мають безсумнівний якийсь зв'язок із тими практиками.

Менше-більше в тім самім часі, коли пізніше святкували Воскресення, святкували поминки померлих. Свято це святкували погани дуже вродливо: проганяли демонів (духів) від живих. Вірили, що злі духи в тому часі найбільше навішують землю, тому проти їх шкідливості вживали яєць. Вірили, що яйце дає початок новому життю, воно є живе, лише хвилює в ледарі, тому може бути принадою для якогось „демона“. Цей „демон“ виладе свою енергію на якийсь один історію, а інших оставляє тоді в спокою.

В часах пізньої Пасхи погани ще збільшили культ яйця. В дні „святих померлих і духів“ під час обіду на столі мусило бути яйце, що приносило щастя. По обіді яйця, хліб і мясо приносили померлим. Вірили, що яйце має очищуючий характер і приносить щастя, головноріч яйце, закрашене на червоно (червоний колір відгравав усе значну роль у житті поган; послугувалися ним, як кольором крові при виконанні чарів). Тому, що яйця, вживані до тих практик далі вже не могли розвиватися, вірили, що їх убивали демони. Відси теж пішов звичай вживати яйце в похоронних звичаях. Хто помер у часі тих весняних обрядів, вкладали йому в руку яйце, бо вірили, що так забезпечать покійника від злих духів. У самі свята складали на гробах яйця або сточували їх із могили та закопували в місці, де зупинилося.

Тому, що пам'ятка Пасхи і Воскресення вживається тісно з тим святом померлих, ті свята часом улучилися в одне. В тих умовинах мусили перенести традиційний обряд старого поганського свята на нове християнське свято. Було воно тим легше, що християнський обряд страстного тижня визначається жалібною, похмурим характером і лучиться із роздумуваннями про смерть, ходять на гроби.

На третій день Великодня, після Служби Божої священник із народом іде з процесією на цвинтар, люди складають на гробах яйця і хліб, а священник читає парастас. Третій день свят це свято померлих.

Степан Мусіячук.

ІДЕ ПЕРЕМОГА

Під хрестом, в болю Марія Мати Ждала, щоб Сина із хреста зняти. Зняли. Зложили. Каменем вкрили; Мирносіни в раці спшили. На рани миро несли й журилися: „Хтож відвалить нам камінь од гроба?“

Кругом лукавство, людська погорда. Явився ангел білий при гробі, В яєній Господній красі-подобі: „Чогож живого прийшли шукати Ви між мертвими? Нема! Встав! Ідіть Христа ви в світ прославляти“. Пішли... Вселенні ясність обняла, Воскрес Син Божий, правда встала.

Під хрестом, в болю і наша Мати, Руки і ноги її розп'яті, З хреста кати вже її здіймають, Каменем тіло вже прикладають, Сторожу дику при Нім ставляють. „Хтож одвалить Йй камінь гробовий? Хтож понесе Йй миро любови?“

Та нам не лаяно сторожі тої. В нас Аду до Мамі смілі герої, А ми спшім всі з миром любови, Несім у жертву трудів і крові. Ангел Господній і нам явиться, Меч засіє в його правниці, Камінь гробовий нам відвалиться, Встане Вкраїно до життя Бога... Христос воскрес! Іде перемога!

ФОТОГРАФІЯ ІСУСА ХРИСТА

В Євангелії сказано (згідно з усіма чотирма євангелістами), що після смерті Христа на хресті прийшов Йосиф із Ариматеї та просив Пилата, щоб видав йому Ісусове тіло. Пилат згодився, Йосиф купив простирало та загорнув у нього тіло і зложив у гробі.

В Євангелії св. Івана є докладкові подробиці, що в цьому полотні було приблизно сто фунтів мири й альоесу. Полотно це переходується у місті Турині (Торіно) в Італії. Це чисто льняна матерія, довга на 4.36 м., широка 1.10 м. Колір його білий, однак трохи пожовклій, з легким рожевим відтінком. Обрис Ісусового тіла темно-рожево-бронзовий, барву таку сьогодні називаємо сепією. Лише плями крові мають сильну ржаву барву та виразно зарисовані обриси.

Вперше зробили фотографію знимку того полотна в 1898. році. Працю ту поручили туринському адвокату Секондо Пія. Вже тоді фотографія дала негатив образу Ісусового тіла.

Тодішніх дослідників заскочив був факт, що на кліші, після її викликання, виявився замість негативу позитивний образ Ісусового тіла. Справу цю вяснили 33 роки-пізніше, коли вдруге відомий спеціаліст фотограф Джозеппе Енріє зробив 3. і 22. травня 1931. року нові фотографії полотна у присутності багатьох представників наукового світа. Знімки Енріє робив при 20 тисячах свічок.

Як пояснити, що на полотні, яким загорнене було Христове тіло, повстала така фотографічна відбитка.

Дві комісії, що досліджували цю справу у 1931. році, ствердили, що маємо тут до діла зі зв'язцем т. зв. „вапоріграфізм“ (відбитки при помочі поту). Альоесі під впливом поту та крові і випарів тіла перемінюється у хемічні амонії вугляни, опісля в амоніях і творять нерозпускальний барвник альоестину, яку саме полотно дуже влигає. А як знаємо із Святого Письма це полотно було напущене альоесом і миром.

Отже хемічний чинник виходив із тіла, а забарвлюючий був на полотні і на ньому тому повстала фотографічна кліша.

Такто туринське полотно це знаменитий негатив: має відвернене відношення світла й тіни і відвернені сторони, так як у дзеркальній відбитці.

Цей же вясненням тайни, якої не міг зрозуміти перший фотограф Секондо Пія. Бо на полотні маємо відбитку негативу. Отже при фотографуванні негатив кліші є позитивом, а відбитки на фотографічних папері є негативами у відношенні до дійсності.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

Велике протестаційне віче.

Заходом 12-го відділу ОДВУ відбулося в неділю 10-го квітня протестаційне віче в Українській Галі при 849 Френк-лі вулиці. Віче було проти Польщі та інших окупантів України.

Віче відкрив короткою промовою голова 12-го Відділу ОДВУ, Н. Ворончак, який покликав до вступного слова п. Т. Свистуна, що представив ціль віча. Відтак редактор „Націоналіста“ В. Душник представив політику поляків у відношенні до українців на ЗУЗ. Промовець ілюстрував свою промову численними фактами, показуючи, як Польща нищить нашу церкву, греко-католицьку й православну, наші організації й пр.

Про положення нашого народу під всіми займанщинами, в СССР, під Польщею, Румунією та Чехословаччиною говорив п. Дмитро Галич. Він підкреслював, що шлях до визволення України є той, який вказує український націоналізм.

Про моральне каліцтво української нації говорив о. Омелян Мицик. Подавав приклади, як то наші соціалісти й комуністи, та навіть інші круги, розбивають єдність українського народу.

Пані А. Свистун відчитала резолюції в англійській мові, а Т. Свистун в українській, які були прийняті одностайно. Переведено також збірку на визвольну боротьбу, яка принесла понад \$140.00.

Віче, на яке прибуло понад 800 громадян, закінчено відспіванням „Ще не вмерла“, й „Не пора“.

Переведена збірка принесла \$142.56. Жертували п. Михайлюк \$5; по \$2: о. О. Мицик, С. Слободян, П. Кінаш, Чмелик, Качмарчик; по \$1: Т. Свистун, В. Омелян, Т. Штогрин, С. Марків, Мочарнюк, Голубенний, Угнатий, Волчанський, Хмелик, Зубик, Харківський, Зазуляк, Брухар, Тетяна Костик, Мазур, Пеленський, Самбір, Ялечко, Земба, Семків, Саврин, Білюк, Павлов, о. Сасчук, Г. Слободян, Волошинський, П. Дубас, Хрунь, Маланюк, Федина, Мельничук, Заяць, Панькевич, Я. Дидюк, Миць, Лобурек, Олена Сітківич, Курман, Рибачок, Канюка, Ваврух, Бугера, Осипів, Гайків, Горохівський, Лисюк, Андрій, Головатий, Клапо, П. Катаринюк, Шур, Данилович, Затонський, Мусій, Герей, Гасяк, Букар, Стадницький, П. Огар, Бокай, Коник, Тоганчин, С. Голубенний, Белик, Стахович, Рутецький, Крайник, Шеремета, Либас, О. Кривуцька, К. Кривуцька, Н. Горобітовський, Мельник, М. Кіш, В. Вільчинський, Захарчук, Гришин, Козел, Сидорик, Гаврилюк, Бренделевич, Карбівник, Кончак, С. Мілян, Собко, Козирський, д-р Галан, Білш, Стриковський, В. Василюк анчак. Дрібними \$27.56. Разом \$142.56.

Доктор: Отже мусите перестати пити, курити і грати в карти.

Пацієнт: Пане докторе! Чи тут przypadково не була моя жінка переді мною?

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ВЕЛИКОДНА ВІДПРАВА В ГОЛІВУДІ.

Понад 20,000 осіб зібралося на утренью при сході сонця, що її відправлено в славнім амфітеатрі на вільному повітрі в Голівуді, в Каліфорнії. Великий білий хрест під півкулею зроблений з білих одностроїв трьох соток хористів.

Всьому Членству Союзу Українок
ПРИЯТЕЛЯМ І ПРИХИЛЬНИКАМ

ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

ЖЕЛАЄ УПРАВА

СОЮЗА УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ВСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ

— I —

ВСІМ НАШИМ ПОКУПЦЯМ

— бажає —

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО

ГРИГОРІЙ ЗАЛЕПСЬКИЙ

ВЛАСНИК ВУГЛЕВОЇ СПІЛКИ

14 BRENNER STREET, NEWARK, N. J.

TELEPHONE: ESSEX 3-2669

НОВИНА! ОБРАЗИ З ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ НОВИНА!

РОБОТИ АРТИСТА - МАЛЯРА ІВАНА КУЧМАКА, СТАРШИНИ У. С. С.

ПРИКРАСИТЬ КОЖНУ
УКРАЇНСЬКУ ХАТУ,
НАЦІОНАЛЬНЕ
ТОВАРИСТВО,
НАРОДНІЙ ДІМ,
УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ
І МИСТЕЦЬКУ
ВИСТАВУ.

Частина чистого
доходу на інвалідів
У. Г. А.
— I —
визвольну боротьбу.

1) Образ: ЛИСТОПАД 1918 — пропам'ятна історична ніч 1. листопада, коли українське військо заняло місто Львів і вивисило жовто-блакитний прапор на ратуші. 2) Образ: ЗА УКРАЇНУ — новий погляд до боротьби із 4 окупантами нашої землі — за Одну Велику Незалежну Українську Державу. — ОБА ОБРАЗИ Є У БАГАТОХ КОЛІРАХ, із гарною винишкою довкола образу, розміру 15X20. — Із цих образів молярі краще пізнає наші історичні змагання. — Ціна доступна для всіх: \$1.50 ЗА ДВА ТІ ОБРАЗИ З ПЕРЕСИЛКОЮ. — Замовлення слати на адресу: WALTER KUSHNIR, P. O. BOX 137, JERSEY CITY, N. J. — Замовляючим у більшій кількості (від 50 образів) опуст. — Замовлення на С. О. Д. не висилється.

ПАНИ І ПАННОЧКИ!
Наймодніші готові
СУКИНІ, КОСТЮМИ І
ВЕСНЯНІ ПЛАШІ
дистанцією, а українським
адресується

**MARIANNE
DRESS SHOP**
М. ШКОДИНСЬКА
адміністраторка

339 EAST 14th STREET,
NEW YORK
між 2-гою і 1-шою Ев.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР
НАВІСЯЖИ ЦІНИ
Шуби і балони суки
виконуються на замовлення

Відкрито в неділю цілий день.

**ПОДРОЖ ДО
СТАРОГО КРАЮ**
НОВИМИ МОТОРОВАНИ
ПІДСУДСКІ І БАТОРИ

НАБЛИЖИТИ ВІДПЛИВИ З НЬО
ІОРКУ: 1, 17 І 29 ТРАВНЯ, 9 І 22
ЧЕРВНЯ, 6 ЛИПНЯ.

Лише туристична і третя класи

Головність до місцевих агентів
або до:

GOYNA-AMERICA LINE
32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ

Урядові години:
Від 1-3 пополудні і від 6-8
вечір. В неділю згідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

**РЕВМАТИЗМ ЗДЕРЖА-
НИЙ УПРОДОВЖ
48 ГОДИН.**

Новий лік нью-йоркського лікаря
приносить щастя тисячам. — Проганяє
ревматичну докучливість з спини,
з суглобів і з м'язів.

БОЛІ ПРОМИНАЮТЬ ЗВИЧАЙНО
ПЕРШОГО ДНЯ.

Отрути у вашій крові спричиню-
ють ревматичні болі, здеревіють і
напхують і не дають вам свободи
рухатися без докучливих болів. Що-
би полегшити свої страждання, ви
мусите увільнити свою кров від
отрути! Ця докторська нова медицина
робить це швидко. Не має в собі
жодної небезпечної для молодих і
старих; не чинить небезпечки серцю.
Називається цей лік BAKUACOL і
ви можете спробувати його на отсій
регельній пропозиції: витягні отсе
оголошення і зашліть його поштою
враз з вашим назвищем і адресою до:
Atkins Laboratory, 44 East 63rd
Street, New York City. (Можете теж
прити особисто). Грошей не пося-
лайте. Заплатіть поштарівні \$1.85,
кілька центів за доручення (C.O.D.),
коли він принесе вам Барувакол.
Уживайте його дві доби (48 годин).
Як не почувте полегши, то незу-
жний лік зверніть, а ми відішлемо
вам \$1.85. Пошто терпіть ще
один день. Години: 10 до 4.
(Svoboda)

**ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНИХ
НЕДУГ**

Недуги крові, шкіри, нервів, за-
гальну слабкість і нервову висна-
пання, катар і хронічні боляки
недуги шлуночка
і кишківника, гемо-
роїди і інші
відходів забу-
рення, що спра-
вляють біль та
недуги, забу-
рення печінки і
сечового міху-
ра. Гострі і
хронічні недуги
чоловіків і
жінок лікуються
з добрим і швидким успіхом. Як ма-
єте якінебудь недуги, яких не розу-
мієте, порадьтеся з
доктором мене, а я вам вкажу.

Проміні Х (екс), екзамінація
крові й сечі.

Умйковані ціни.
ОГЛЯДИНИ ЛАРОМ.

DR. L. ZINS
110 East 16 St. N. Y.
(між 4-тою Ев. і Ірвінг Плейс)
ГОДИНИ: від 9 раню до 3. вечір.
В неділі: від 9 раню до 3. пополудня.

**НОВІСТЬ ДЛЯ ТИХ,
ЩО ТЕРПІТЬ НА РЕВМАТИЗМ
І ШКІРНІ ЗАРАЗУ.**

Без ризику, котрі місце. Вашого
тіла болять, або які сверблять, ви-
сипки, рани ви маєте на своїх ті-
лі, не тратьте надії, але прийміть
або прийміть до нас, а ми вам при-
шлемо лікарство, котрі ми ви-
робили в 15-літній практиці й за ко-
тре ми даємо повну гарантію: як
лікарство не застане болю в
вашім тілі до 48 годин, або
не здержить сверблячки шкіри, ми
звернемо вам Ваші гроші.

Шля ліку на ревматизм \$5.00
Шля ліку на шкірні зарази \$5.00
Шля ліку на кашлю \$2.00
Шля ліку на жовтуху \$2.00
Шля ліку на жовтуху \$2.00
Шля ліку на жовтуху \$2.00
Вислаємо С.О.Д. Платити на
адресу:

D. M. J. PLYA
344 E. 6th St., NEW YORK CITY
Apt. 3d. Tel. ORchard 7-3571.

ЗАХОДОМ ВІДПЛИВ 112, 260 І 358 В КЛІВЛЕНД, О.

В ПОНЕДІЛОК, ДНЯ 25-го КВІТНЯ 1938

СПІЛЬНІ НАДЗВІЧАЙНІ І ДУЖЕ ВАЖНІ ЗБОРИ

на котрі проситься все членство безумовно прийти. На зборах
будуть прийняті гол. урядники, а експерт, а також асеруаційних.
Кому вигідно звідати, мити, свою, пачку, гаму, до, зболю.

За уряд Н. З. Пр. Д. Марія, Марія, Діско, прес. Кат. Габрі-
єль, фін. секр. Париз, Ріан, кас. Вероніка Романович, рек. секр.

За уряд "Прогресс": Ефросіна, Салірик, прес. В. Конон,
фін. секр.; Марія Будованець, кас.; Марія Богус, рек. секр.

За уряд Тов. Згода: Анна Гаврилюк, прес.; Стела Палівода,
секретарка.

ВЕЛИКИЙ ДЕНЬ НА БІЛОРУСІ

На Білорусі, як і в нас, при-
готовляються до свят уже в
перших днях Великого Посту.
Припинюється тоді на Біло-
русі забави, танки, музика,
спів. Посту придержуються
дуже строго. Ідуть увесь той
час лише капуста та барабо-
лю, що і є головною пожи-
вою білоруського селянина.
Істи в той час м'ясні страви, а
хочби й набил уважають май-
же смертельним гріхом.

Найлюбішим заняттям сіль-
ської молоді, головно хлоп-
ців, є тоді улажувати "вала-
чабніки". Це мандрівні співо-
чі гуртки, які йдуть у вели-
козну ніч прославляти велике
свято. Пісні ті діляться на
кілька родів: 1) пісні строго
релігійні, 2) пісні вишувальні
для господарів і господаринь,
3) пісні весняні звані "вяснуш-
ки", у яких нарід висловлює
радість із приводу весни.

"Чистий чацьвер".
Цікаві й оригінальні є об-
ряди Страстного Тижня, го-
ловно Великого Четверга,
званого "Чистий чацьвер".

В цей день господаря перед
сходом сонця будить дочки
та каже їм бігти до близького
потічка й умитися. З того
ділката будуть дуже гарні,
це охоронить їх увесь рік від
усяких недуг лиця і тіла.

Господина береться чисти-
ти грубку (під печю), де
всю зиму сиділи кури. Ку-
рячий гній виносить і висипає
в городі, де потім посадить
огірки. Господар бере лопату,
якою господарина саджає хліб
до печі, виходить із хати та
шукє десь-останків снігу.
Робить із того снігу бохонець,
кладає його на лопату, вносить
із великою парадю до хати
та викидає у грубку. Це зна-
чить, що так, як пройшла та
згинула зима, так пропадуть
із хати блохи й інші наскомі.

"Всеначная".
У суботу вечором, хто жи-
вий і здоров, головно мо-
лодь, іде до церкви на ціло-
нічне богослуження, "всена-
чну" (всеношне по нашому).
Поправді багато з них усю
ніч не загляне до церкви, од-
наче йдуть усі, бо довкола
церкви збирається в цю ніч
багато дівчат і хлопців.

Дуже гарний і справді
християнський звичай, христо-
сування, найбільше стягає
молодь під церкву. Кожний
християнин, коли промовить
до кого слова "Христос во-
скрес" — дістає цілунок.

Не треба додати, що це
христосування між дівчатами
та хлопцями дуже поширене
та стягає юрби в цю ніч під
церковні мури.

Після повороту з церкви.
Після повороту господаря
або господині з церкви почи-
нається христосування дома
між членами родини. Потім
сідують усі при столі і відбу-
вається святковий обряд "роз-
гавлення", або кінєць посту та
їдження "скармних" страв.
Господар бере свячене яйце.

Оббирає його із шкаралущі та
ділить на стільки частинок,
скільки є членів родини, потім
каже:
"Христос уваскрос, мяса і
гарелку приніс, бярїце,
еджце і усе разом пешесес!"
Отпісля крає "каравай", зва-
ний "бабкою" або "агушем"
— це печиво спечене на яй-
цях і цукрі й починається
їда.

Бють яйця.
Як попоїли, мужини та
хлопці із великим завзяттям
починають бити яйця:
"Раз ураз можна почути, як
торгуються:
— Сядзі!
— Не! Ти сядзі! (Це зна-
чить ти держи яйце, а я вдар-
ю моїм ізгорі).
— Хадзі, заменяєм!
— Не Памацуєм перш!
Відбуваються довгі пере-
говори, заки прийде до за-
дари. Довкола тих, що так
торгуються, збирається гур-
ток цікавих, що тихесенько
приглядаються таким змаган-
ням. Шойно як чинсь яйце
розібється, виривається з гру-
дей всіх зітхання: "Ах!"

"Валачобнікі".
Та найбільше радості того
дня людям справляють "вала-
чобнікі". Як лише стане смер-
катися над розбавленим біло-
руським селом, з'являються
вони, ходять під вікна госпо-
дарів, кричать "Христос ва-
скрес!" і співають:
"Васкрес Христос і двери рая
Адкрілись. праведним душам
Щаслива стала жизнь зямная
І смерць цпер не страшна нам!"
Христос Васкрес! (Тричі).
Рефрен "Христос воскрес",
що повторюється в тих піснях,
пробуджує в душі людини за-
хоплення і радість.

**БІВІВ КОНДУКТОРА
МОЛОТКОМ.**
Суд присяглих у Ваймарі
(Німеччина) засудив на смерть
Оттона Шмідта, який 23-го
лютого ц. р. в особовому по-
їзді замордував молотком кон-
дуктора.

Будують БУРСУ ДЛЯ ДІТЕЙ
ПОЛЬСЬКИХ КОЛЬОНІСТІВ.
Підчас зїзду кольоністів у
Дубні ухвалили побудувати
цього року бурсу для дітей
польських кольоністів, що
вчаться в місцевих школах.

**БУВШИЙ ПОСТЕРУНКОВИЙ
ШЕФОМ БАНДИТІВ.**

Перед окружним судом у
Білгоші відповідає бувший
постерунковий слідчої служби
в Хойницьх, Ян Квасневскі,
обвинувачений за організу-
вання бандитського нападу.
Квасневскі був тайним аген-
том. Опісля його звільнили зо
служби. Тоді він скотився до
найнижчих шумовин і став
провідником бандитів, що м.
і довершили грабіжницький
напад під Білгошем. Ніччю
три замасковані бандити о-
грабили мешкаючого в лісовій
колібі жєбрака та забрали
йому 38 зл. Двох бандитів
схопили зараз, а Квасневско-
го аж недавно. Підчас розпра-
ви Квасневскі, як кажуть,
"грав варята". Суд засудив
Квасневского на 4 роки вяз-
ниці.

ЗБОРИ ВІДПЛИВ У. Н. СОЮЗУ

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Збори Сестр.
Любов, віл. 37, не відбулися на 15.
квітня, а натомість відбулися у
вівторок, 26 квітня, в год. 8. вечір,
в У. Н. Домі, 214-216 Фултон Стр.,
Елізабет, Н. Дж. — Анна Погра-
нична, прес.; Ендокія Кардаш, секр.

**ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ
ХРИСТОВОГО**
— бажане
ВСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ
ГРОМАДІАНСТВУ
**KULYNITSCH
PRINTING CO.,**
(УКРАЇНСЬКА ДРУКАРНЯ)
418 EAST 9th STREET,
NEW YORK, N. Y.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Всім українським організа-
ціям, бізнесменам, всім своїм
костюмерам, знайомим і
приятелям закликає
**ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ
ВЕЛИКОДНІХ СВЯТ**
**УКРАЇНСЬКА ДРУКАРНЯ
ПРОСВІТА**
46 E. 7 ST., NEW YORK CITY

ЧИСТА ЦЕРА
І ви можете її мати, як і будете
вживати
MARVAN DERMOPATHIC SALVE
Успішна масть на
багато шкірних не-
домогань. Дави-
сту, гладку й сі-
яючу церу. Усу-
ває з лиця пля-
ми, червоні цятки,
прищі й вугри.
Абсолютно без-
печна. Дуже успішна. Тисячі вдово-
лених уживачів. Слобк 60 ц. Подвій-
ної величини лиш 1 долар. Можете
набути її просто в нас. Вишлемо вам
відповідно поштою. Заплатите пош-
тарівні при одержанні.
82
MARVAN LABORATORY, Inc., Dep. S.
809 Halsey St., Brooklyn, N. Y. City.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР.
ДР. ОМЕЛЯН ГАРАСИМ
ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
853 N. 5th St. Phila., Pa.
Офісові години:
9-11 раню, 2-4 пополудні
6-8:30 вечором. В неділю
за попереднім умовленням.
Телефон: LOM. 7981.

Д-р М. МІЛОВИЧ Старокра-
євський лікар.
1422 W. GIRARD AVENUE
PHILADELPHIA, PA.
ЛІКУЄ внутрішні недуги (не є:
недуги серця, легенів, жовтуха,
кишок, печінки, нирок, крові,
жил, нервів ревматизм, цукрову
хворобу і інші) і полові недуги.

БОЛІ НІГ.
Рани на ногах, опухлі ноги, на-
бряки на ногах, болячі ноги, флег-
ми (запалення жил), нуги на
болячі коліна чи кісточки і рев-
матичні ноги успішно лікують
новими європейськими методами без
операції.

Офісові години: щоденно від 1
до 6 вечір, в понеділок і четвер-
ти від 1 до 8:30 вечір. Нема уря-
дових годин у неділю.
Говоримо українською мовою.
Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

**ШИРІ ЖЕЛАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО**
складає всім своїм костюмерам і приятелям
ЮРІЙ КАЛИЧУК
щод невідомо перебрал на власність і зарп
RUSSIAN INN
РЕСТОРАН І БАРА
219 — 2nd AVE., (between 13th & 14th Sts.), NEW YORK CITY
Балайонна оркестра. — Нема осянати за наженими.
Кожний українськ повинен відвідати найкращий "бар-грид"
свого земляка. Ніхто не постидається, що прийде з жінкою або
дівчиною.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОС ВОСКРЕС
для всіх своїх клієнтів приятелів та знайомих закликає
УКРАЇНСЬКЕ ШИФКАРТОВЕ БЮРО
E. S. WITKOVSKY
130 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

3 ПРИВОДУ ВЕЛИКОДНІХ СВЯТ
СКЛАДАЄ УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДІАНСТВУ ЩІРЕ
"ХРИСТОС ВОСКРЕС!"
MICHAEL J. KOSLOSKI
INSURANCE AND REAL ESTATE
52 JONES STREET, NEWARK, N. J.
Tel.: Mitchell 2-9394.

**В ГОСТИННИЦІ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО ДОМУ**
217-219 1ST 6-та ВУЛИЦЯ В МІСТІ НЬО ЙОРКУ,
МОЖЕТЕ ГАРНО ЗАБАВИТИСЬ
при кожній нагоді Вашої у нас прихвности.
Власник гостинниці, Денис Гула, радо вітає свої гості.

НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА
КУПУЙТЕ ШИНКИ, КРАЯНІ І СІКАНІ КОВБАСИ,
КИШКИ І ІНШІ М'ЯСНІ ВИРОБИ
В ДОБРЕ ВІДОМОГО М'ЯСАРА
МИКОЛИ ГЛАДУНА
166 AVENUE B, NEW YORK CITY
ВИРОБЛЯЄ ВСІ М'ЯСНІ ПРОДУКТИ ЛИШЕ ПЕРШОЇ ЯКОСТІ.
ПРОДАЄ ПО УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ.

ШИФКАРТИ
на найбільшій та найшвидшій кораблі на всі прогульки і то до всіх
країв. Виготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — пас-
порти, Візи, пермити, акредитиви, пенсії, і тому наші пасажери не
мають клопотів в дорозі.
ДОЛЯРИ посиваємо до всіх країв ПОСІПШО І ТЕЛЕГРАФІЧНО
і виплачуємо на останній пошті під повною гарантією. ПОМАГАЄМО
незаконним легальзуватися відповідно до нових законів.
ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКАРБИ СПРАВИ відповідно до теле-
графічних обов'язкових законів в країю. Контракти, повноваження, акти
дирекцій, довільні скріпки і всі інші документи.
Продаємо ДОМИ та різні бізнеси по дуже приступних цінах.
Головність у всіх справах до нашого НОТАРІАЛЬНОГО БЮРО
по своїм поради та ретельну обслугу.
S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-шою і Евено А), NEW YORK, N. Y.

НАДІЙНІ
На що організацію можна сміло наді-
тися, бо вона має певне знання, здобу-
те довголітнім досвідом на службі туже-
ньої громади серед найвибагливіших ро-
дин.
Ці роки досвіду не змарнувалися; вони
послужили на вдосконалення нашої ор-
ганізації і витиснули на ній знак довгих
років.
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0840

ФАРМИ НА ПРОДАЖ
40-АКРОВА ФАРМА! на продаж.
Натрі зорна. Пасовисько 9 ак. Сад.
Добрі будинки: дім на 7 кімнат,
барна, курник, 2 кєринці, 2 корови,
3 ялівки, 1 бугай й все господарське
зариладдя. Ціна \$1,600. Половина го-
тованого, половина на морезде. Про-
дамо, бо маю дві фарми. Пишіть по
інформаші:
A. YASINOSKI,
R. 3, Box 78, Stafford Springs, Conn.

**150 АКРІВ ДОБРОЇ, ЧИСТОЇ ЗЕ-
МЛИ** — добрий ліс — води до пла-
вання й лову риби. Прекрасне місце
на літні вакації — новий великий дім
на 8 кімнат — зима й гаряча вода —
купальня — електрика всюди —
всі вигоди. Другий дім з 3 кімнат
з електрикою, 1 інш будівлі. 10 коров,
2 ялівки, 1 бугай, 1 кінь, кури, гуси,
качки. Фарма положена в оселі, що
має народно й вищу школу. В селі
багато фабрик. Всі дороги, стейти,
проби, прохадять попри фарму. Мину
продали скоро і то по низькій ціні
звирини слабого здоров'я й потре-
би спеціального лікування. 94-6
KUZMA SUSECK,
P. O. Box 12, Central Village, Conn.

Д-р С. ЧЕРНОВ Європейський
спеціаліст.
Гострі й хронічні недуги чоло-
віків і жінок — Шкіра й кров.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST.,
NEW YORK CITY, Room 14.
Офісові години: раню від 10 до 12.
вечір від 6 до 8, а в неділю
раню від 10 до 12.
Проміні X & флюороскоп \$2.00.

Д-р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: раню від 10 до 12.
вечір від 6 до 8, а в неділю
раню від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ризику, як далеко поза
Ньюарком. Вразі потреби теле-
фонуйте до нас. Обслуга шпра
і чесна. — Офіс:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-3347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2968.

**ПРИ ВЕСІЛЛЯХ
ПРИ ПОХОРОНАХ
ПРИ ВСЯКИХ
СПЕЦІАЛЬНИХ
НАГОДАХ**
— зайдіть до свого —
HOLLYWOOD FLORIST
127 E. 7th St., New York City
(bet. Ave. A & 1st Ave.) or
Tel.: Dry Dock 4-8949

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Умертвєль
заряджує погребам по ціні так
низькій, як \$150. Обслуга
найкраща.
JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8088